Virové hepatitidy typu B a C

jsou infekční onemocnění, která postihují především játra.

Virová hepatitida typu B (VHB) je jedno z nejzávažnějších virových onemocnění člověka. Původcem onemocnění je virus hepatitidy B (HBV), přenáší se krví a tělesnými tekutinami (sexuální přenos). **Inkubační doba:** obvykle 45–180 dní. Příznaky se rozvíjejí postupně, a to zejména únava, bolesti břicha, bolesti kloubů, ztráta chuti k jídlu, občasné nevolnosti a zvracení spolu s přítomností horečky nebo žloutenky nebo se zvýšenou hladinou sérových transamináz. U 5–10 % pacientů přechází onemocnění do chronicity. Chronické poškození jater může končit cirhózou („ztvrdnutím jater“) až rakovinou jater.

Virovou hepatitida typu C (VHC) způsobuje virus hepatitidy C (HCV). Inkubační doba je 15–150 (nejčastěji kolem 50) dní. Rozlišují se jeho různé genotypy a jejich subtypy, snadno podléhá mutacím. Existuje 6 typů virů a velké množství subtypů (v ČR se nejčastěji vyskytuje genotyp 1b). Šíření je nejčastější mezi intravenózními uživateli drog, sexuálním přenosem, perinatálně z matky na plod, tetováním a piercingem (prováděné amatérsky při nedodržení aseptických podmínek), transplantačními štěpy. Virus hepatitidy C (HCV) je asi 100x méně kontagiózní než HBV. Hepatitida C často není doprovázena žádnými příznaky, chronická infekce však může vést ke zjizvení jater a po mnoha letech až k cirhóze. V některých případech dochází u osob s cirhózou k selhání jater, rakovině jater či ke značnému zduření žil jícnu a žaludku, …

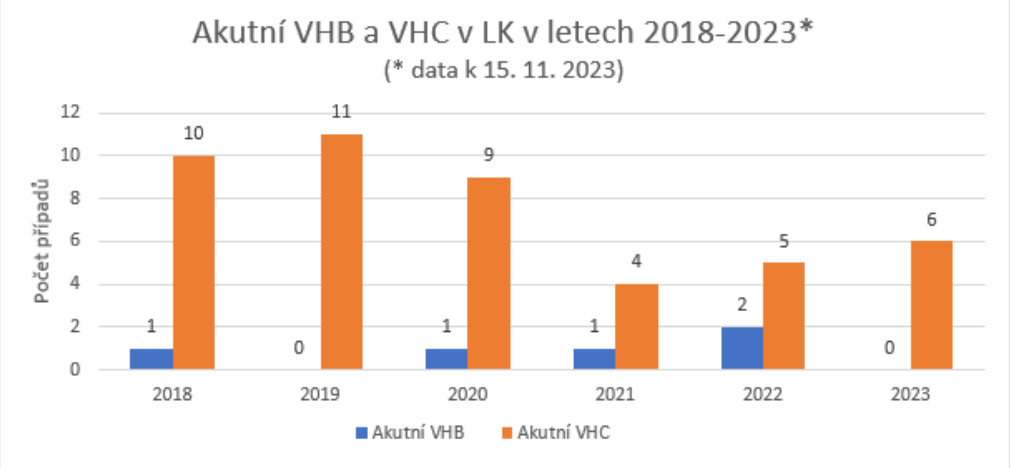
Nespecifická prevence u obou hepatitid spočívá především v ochraně před kontaktem s krví a tělesnými sekrety infikovaných. Rizikem je nejen intimní kontakt s nakaženou osobou, nechráněný pohlavní styk, společné používání jehel, stříkaček a roztoků u drogově závislých, ale i společné používání hygienických potřeb.

V rámci **specifické prevence proti VHB** existuje možnost imunizace, a to jednak pasivní, podáním specifického imunoglobulinu, především však aktivní, očkování. Očkování se v současné době provádí očkovací látkou proti záškrtu, tetanu, černému kašli, dětské obrně, žloutence typu B, onemocnění vyvolanému *Haemophilus influenzae* typu b, u dětí od 2 měsíců. V rámci pravidelného očkování jsou v ČR naočkovány proti VHB osoby od ročníku 1989. Očkování je hrazeno také osobám v rámci zvláštního očkování (pracovníkům ve zdravotnictví, v sociálních službách apod.).

Očkování proti virové hepatitidě C není k dispozici.

Virová hepatitida B se vyskytuje v akutní i chronické formě na celém světě.

V Libereckém kraji evidujeme od r. 2018 pouze kolem **10 případů akutní virové hepatitidy C** za rok**,** u **akutní virové hepatitidy B** to bylo za toto období zjištěno celkem **5 případů**, jednalo se zejména o neočkované osoby, 2x cizinci a 1 novorozeně, které se nakazilo od své HBsAg pozitivní matky v průběhu porodu. Příznivým trendem je, že počet onemocnění akutní VHB v důsledku narůstající proočkovanosti v populaci klesá (viz. *graf č. 1).*

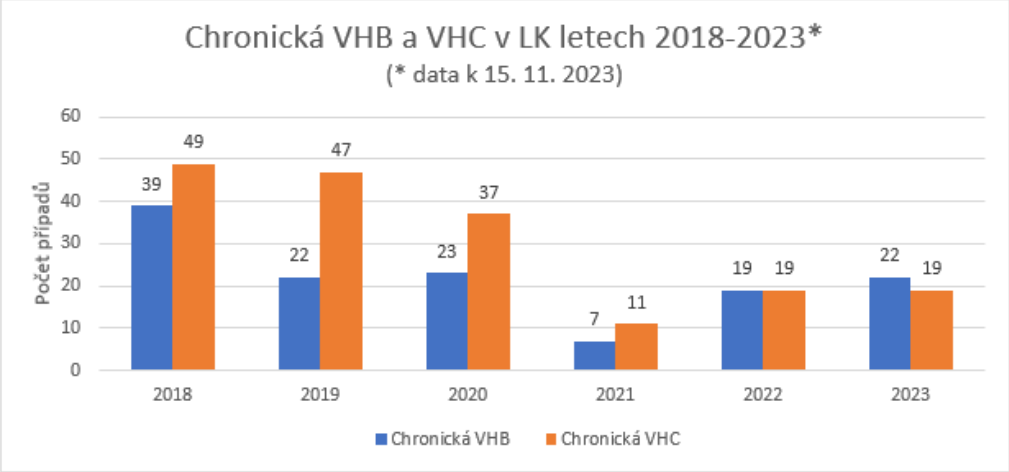

Graf č. 1 – Akutní virová hepatitida B a C v Libereckém kraji v letech 2018-2023- k 15.11.2023*

U **chronických hepatitid B a C** evidujeme záchyty desítky případů s převahou chronické VHC (viz. *graf č. 2).*

Chronická hepatitida C je nejčastěji osobám náhodně potvrzována v souvislosti s dárcovstvím plazmy a v rámci předoperačního vyšetření, dále vězňům před vstupem do vězení. Jedná se především o osoby mladšího a středního věku, často jsou to uživatelé drog.

Chronická hepatitida B je oproti tomu zjišťována starším osobám v souvislosti s plánovanými operačními zákroky. Tyto osoby často o svém onemocnění nevěděly, nákaza u nich probíhala bezpříznakově či pod obrazem mírných nespecifických příznaků.

Graf č. 2: Chronická hepatitida B a C v Libereckém kraji v letech 2018-2023 - k 15.11.2023*

MUDr. Monika Hausenblasová
ředitelka odboru protiepidemického

V Liberci 15. listopadu 2023